

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza hospodaření vybrané nestátní neziskové organizace
Martin Lukůvka

Bakalářská práce

2012

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin LUKŮVKA**
Osobní číslo: **E09069**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Analýza hospodaření vybrané nestátní neziskové organizace**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalant provede charakteristiku nestátních neziskových organizací a popíše jejich význam pro občanskou společnost, resp. ekonomiku státu. Zaměří se zejména na nestátní neziskové organizace. Dále si jednu konkrétní vybere, zajistí vhodné ekonomické a další údaje o hospodaření alespoň za 3 roky po sobě jdoucí. Cílem je zpracovat ekonomickou analýzu hospodaření nestátní neziskové organizace, se zvláštní pozorností na způsoby financování činnosti organizace.

Rozsah grafických prací: ·
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

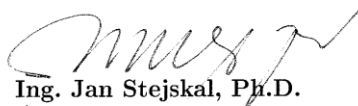
BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace - teorie a praxe. 1. vyd. Praha : VŠE v Praze - Oeconomica, 2010. 304 s. ISBN 978-80-245-1650-9.

STEJSKAL, Jan. Ekonomika neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Tiskové a distribuční centrum, 2010. 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.

ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. Úspěšná nezisková organizace. 1. vyd. Praha : Grada, 2009. 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

TETŘEVOVÁ, Liběna. Veřejná ekonomie. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008. 185 s. ISBN 978-80-86946-79-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
Ústav ekonomie

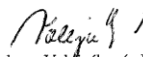
Datum zadání bakalářské práce: 30. června 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 7. července 2011

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 25.06.2012

Martin Lukůvka

PODĚKOVÁNÍ :

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce panu Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D., za odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování zadané bakalářské práce.

Dále chci tímto poděkovat panu MUDr. Petru Nevšimalovi, řediteli Magdalény, o.p.s. za jeho ochotu, čas a poskytnuté informace.

ANOTACE

Bakalářská práce „Analýza hospodaření nestátní neziskové organizace“ je rozdělena do čtyř částí. Teoretická část pojednává o charakteristice, typologii, funkcích a zdrojích financování nestátních neziskových organizací. Praktická část je věnována analýze hospodaření a finančním zdrojům.

KLÍČOVÁ SLOVA

Nestátní neziskové organizace, zdroje financování, hospodaření, Magdaléna, o.p.s.

TITTLE

Analysis of selected management NGOs

ANNOTATION

Bachelor's thesis "analysis of selected management NGOs" is divided into four parts. The theoretical part deals with the characteristics, typology, functions and sources of financing of non-State non-profit organizations. The practical part is devoted to the analysis of management and financial resources.

KEYWORDS

Analysis of selected management NGOs, resources, funding, management, Magdalena, o.p.s.

OBSAH

Úvod	9
1. Charakteristika nestátní neziskové organizace.....	10
1.1 Definice a vymezení soukromého neziskového sektoru	10
1.2 Funkce neziskového soukromého sektoru.....	11
1.3 Přednosti a nedostatky neziskového soukromého sektoru:	12
1.4 Typologie neziskových organizací.....	13
2. Formy založení nestátních neziskových organizací	17
2.1 Obecně prospěšná společnost.....	17
2.1.1 Založení a vznik obecně prospěšné společnosti.....	17
2.1.2 Orgány obecně prospěšné společnosti	19
2.1.3 Činnost obecně prospěšné společnosti.....	20
2.1.4 Hospodaření obecně prospěšné společnosti.....	21
2.1.5 Zánik obecně prospěšné společnosti.....	21
3. Financování nestátních neziskových organizací	23
3.1 Obecné rozdělení finančních zdrojů.....	23
3.1.1 Vlastní finanční zdroje.....	23
3.1.2 Potenciální zdroje.....	25
3.1.3 Ostatní způsoby získávání prostředků	27
3.1.4 Dotace státu a municipalit nestátním neziskovým organizacím	27
4. Charakteristika o.p.s. magdaléna.....	31
4.1 Historie Magdalény, o.p.s.	31
4.2 Hlavní činnost	32
4.2.1 Organizační struktura Magdalény, o.p.s.	33
4.3 Hospodaření	35
4.3.1 Příjmy.....	35
4.3.2 Výdaje.....	36

4.4	Analýza hospodaření Magdalény, o.p.s.	37
4.4.1	Aktiva.....	37
4.4.2	Pasiva	40
4.4.3	Náklady	41
4.4.4	Výnosy	43
4.4.5	Hospodářský výsledek	47
4.5	Rekapitulace závěrů analýzy hospodaření	48
4.6	Doporučení	50
	Závěr.....	51
	Použitá literatura.....	53
	Seznam schémat, tabulek a obrázků	55

ÚVOD

Neziskový soukromý sektor prošel v posledních letech velmi dynamickým vývojem a stal se velmi důležitou součástí společnosti. Funguje na neziskovém principu, který umožňuje občanům sdružovat se, zakládat organizace působících v oblastech, kde selhává jak stát, tak i soukromý sektor. Působí v různých oblastech, jako jsou kultura, sport, vzdělání, sociální a zdravotní pomoc a v mnoha dalších.

Největším problémem neziskového soukromého sektoru jsou finanční prostředky, které významným dílem ovlivňují rozsah služeb poskytovaných neziskovou organizací. Alespoň částečným řešením je mít vždy zajištěné finanční prostředky z více zdrojů a nespoléhat se pouze na jediný zdroj, který může (např. vlivem krize, ukončení spolupráce s významným sponzorem apod.) časem vyschnout.

Cílem bakalářské práce je provést analýzu hospodaření mnou vybrané nestátní neziskové organizace za roky 2008 – 2010 a to na základě poskytnutých výkazů o hospodaření, tj. rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přílohy k účetní závěrce. Zvláštní pozornost bude věnována zdrojům financování a v neposlední řadě také praktická doporučení pro vedení neziskové organizace.

Pro analýzu byla zvolena nezisková organizace Magdaléna, obecně prospěšná společnost, která se zabývá poskytováním služeb a pomoci v oblasti prevence a léčby závislosti na návykových látkách.

V první části bude provedena obecná neziskového soukromého sektoru, jeho vymezení, funkce a typologie.

V druhé části budou definovány formy založení nestátních neziskových organizací a podrobně bude popsána obecně prospěšná společnost (její vznik, založení, orgány, činnost a zánik), která je pro tuto analýzu zvolena.

Třetí část je zaměřena především na zdroje financování nestátních neziskových organizací. Je zde zmíněna jak obecná charakteristika, tak i podrobnější výčet finančních zdrojů. Nechybí také shrnutí poskytnutých dotací ze státního rozpočtu, rozpočtu krajů, měst, obcí a státních fondů.

Poslední část je věnována charakteristice mnou vybrané nestátní neziskové organizací. Součástí je podrobná analýza finančních zdrojů v jednotlivých letech a v neposlední řadě rozbor rozvahy, nákladů a výnosů.

1. CHARAKTERISTIKA NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Občanská společnost je založena na individuální svobodě a skládá se z občanů, kteří jsou si rovni, tj. mají stejná práva a povinnosti. Nikdo v tomto směru není privilegován. Právní zakotvení má občanská společnost ve Všeobecné deklaraci lidských práv vyhlášené Valným shromážděním OSN dne 10.12.1948 (130), která postavení, práva a povinnosti občanů explicitně upravuje.¹

Nestátní neziskové organizace zaujímají významné místo v ekonomice státu, neboť mají široké pole působnosti s poměrně nízkými nároky na finanční prostředky ze státního rozpočtu. Tím, že NNO provozuje např. terénní služby pro drogově závislé občany, tj. vyhledává nemocné s nabídkou pomoci jak materiální, tak i psychologické. V případě neexistence této NNO by hrozilo podstatné šíření nakažlivých nemocí a v důsledku by to znamenalo nemalé finanční nároky ze státního rozpočtu k zastavení šíření nemocí a jejich léčbu. Určitě podobných příkladů bychom našli mnoho. Proto NNO mají své nezastupitelné místo v každé ekonomice státu.

1.1 Definice a vymezení soukromého neziskového sektoru

Neziskový soukromý sektor představuje tu část národního hospodářství, která není založena za účelem podnikání, tudíž dosažení zisku, ale pro přímý užitek. Je financována ze soukromých financí, to znamená finančními prostředky soukromých a právnických osob, které se rozhodnou vložit své volné finance do konkrétní produkce nebo služby. Avšak neočekávají, že jim tento vklad přinese zisk. Financování z veřejných finančních zdrojů není zakázáno.

Někdy je neziskový soukromý sektor označován jako tzv. „třetí sektor“. Prvním sektorem je označován sektor ziskový a druhý sektor neziskový veřejný. Ačkoli pojem „nezisková organizace“ není v České republice definován žádným právním předpisem, v minulosti se uvažovalo o zvláštním zákonu, který by definoval neziskovou organizaci, její předmět činnosti, vznik hospodaření apod. V současné době se opět objevují snahy definovat neziskovou organizaci s důrazem na její činnost a nikoliv na její právní subjektivitu.

Definovat soukromý neziskový sektor se pokusil definovat americký sociolog L. M. Salamon.

¹ BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. 1 vyd. Praha: Oeconomica, 2009, s. 9

Dle Tetřevové² definoval Salamon soukromý neziskový sektor takto.

- Jedná se o organizace, tj. skupiny, které jsou do určité míry institucionalizovány, ať již formálním statutem či jiným způsobem (např. formou pravidelných schůzí, jednacích pravidel apod.)
- Mají soukromou povahu, nejsou součástí státní správy a ani nejsou řízeny orgány, ve kterých převládají státní úředníci, není však vyloučena možnost státní podpory
- Nerozdělují zisk – tyto organizace sice v určitém období mohou dosáhnout zisku, ale opětovně ho musí použít na realizaci svého poslání a nemohou ho rozdělit mezi vlastníky či vedení organizace
- Jsou samosprávné, autonomní – tyto organizace mají vlastní pravidla a sami řídí svou vlastní činnost
- Jsou dobrovolné, jejich fungování je spojeno s určitým prvkem dobrovolnosti, ať již dobrovolné účasti na konkrétních aktivitách či dobrovolné účasti na vedení organizace

1.2 Funkce neziskového soukromého sektoru

Neziskový soukromý sektor je rozdělen na několik základních funkcí:³

- Funkci ekonomickou – má nezanedbatelný význam a určité důležité místo v národním hospodářství - začleněním do koloběhu výrobních faktorů, zboží a služeb, kdy vystupuje např. jako producent a spotřebitel statků, zaměstnavatel atd.
- Funkci sociální, která zahrnuje:
 - Funkci servisní – výkon a poskytování specifických statků,
 - Funkci participační – uspokojování potřeby sdružovat se, aktivně se podílet na činnosti dané organizace a zapojovat se i do života
- Funkci politickou, která zahrnuje:

² TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie I.* 1.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, FES, 2005, s. 46-47

³ STEJSKAL, J. *Ekonomika neziskové organizace.* 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, s. 10

- Funkci ochránářskou – ochraňuje jednotlivce a skupiny obyvatel před porušováním základních lidských práv,
- Funkci demokratizační – má mimořádný přínos k rozvoji demokracie, lidé mohou ovlivnit veřejnou politiku a veřejné mínění

1.3 Přednosti a nedostatky neziskového soukromého sektoru:

Tetřevová⁴ uvádí následující přednosti a nedostatky neziskového soukromého sektoru.

- Zajišťuje statky tam, kde není schopen poskytovat tyto statky jak soukromý, tak i veřejný sektor v odpovídajícím množství a kvalitě
- Pomáhá specifické skupině lidí – drogově závislým, dětem, starším lidem,
- Služby, které poskytují, jsou bezplatné či za minimální cenu
- Určitě má větší důvěryhodnost, průhledné využití svěřených finančních prostředků
- Se zvláštní pozorností se věnují svým členům, vytvářejí příznivé podmínky pro odpovědnost klientů z důvodu soustředění pozornosti na stimulaci předpokladů lidí k řešení problémů vlastními silami
- Na změny reagují okamžitě
- Vzhledem k tomu, že jsou velikostně omezeny a bez zásahu byrokratů, efektivně zajišťují požadované statky v odpovídající kvalitě
- Tím, že existují, generují značné úspory veřejných financí, neboť jsou dotovány jen zčásti z veřejných financí

S neziskovým soukromým sektorem jsou na druhé straně spojeny i následujícími nedostatky:

- Nedostatečná kapacita materiálních a lidských zdrojů pro vlastní činnost
- Činnost neziskových organizací je zaměřena jen na úzkou skupinu obyvatel
- Činnost neziskových organizací může čelit hrozbě byrokratizace
- V důsledku závislosti na způsobech a metodách financování se může projevit

⁴ TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008, s. 42

nestabilita a nejistota, ale i nebezpečí krytí praní špinavých peněz a jiných forem obohacování

1.4 Typologie neziskových organizací

Typologii neziskových organizací lze rozdělit do následujících pěti skupin.⁵

- Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, s globálním posláním veřejně prospěšné činnosti (obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy apod.)
- Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné, s globálním posláním vzájemně prospěšné činnosti – (Komora daňových poradců, Česká advokátní komora, Notářská komora ČR apod.)
- Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu a samosprávných územních celků s globálním posláním veřejná správa veřejně prospěšná činnost (města, kraje, apod.)
- Neziskové ostatní veřejnoprávní organizace, s globálním posláním veřejně prospěšná činnost (Katastrální úřad, Pozemkový fond ČR apod.)
- Neziskové soukromoprávní organizace typu obchodních společností a jim podobných (jde o výjimečné případy neziskových organizací) s možností globálního poslání veřejně i vzájemně prospěšné činnosti (akciová společnost, společnost s ručením omezeným apod.)

Přehledem o nestátních neziskových organizacích se zabývá zákon o daních z příjmu, §18, ods. 8. Tento odstavec taxativně uvádí všechny subjekty, které nejsou založeny za účelem podnikání a zisku. Jsou to:

- zájmová sdružení právnických osob, pokud mají tato sdružení právní subjektivitu a nejsou zřízena za účelem výdělečné činnosti
- občanská sdružení, včetně svých organizačních jednotek (a včetně odborových organizací)
- politické strany a politická hnutí

⁵ REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, s. 43

- registrované církve a náboženské společnosti
- nadace a nadační fondy
- obecně prospěšné organizace
- veřejné vysoké školy
- veřejné výzkumné organizace
- školské právnické osoby
- obce, kraje a jejich organizační složky a příspěvkové organizace
- organizační složky státu
- státní fondy a
- subjekty, o kterých to stanoví zákon

Neziskové organizace můžeme dále třídit podle mnoha kritérií.⁶

- Podle kritéria zakladatele
- Podle kritéria způsobu financování
- Podle kritéria globálního charakteru poslání
- Podle kritéria typu převládající činnosti
- Podle kritéria právně organizační normy

V následujícím textu si přiblížíme jen některá kritéria.

Kritérium dle zakladatele

- veřejnoprávní organizace – založena veřejnou správou (centrální, regionální či místní úroveň)
- veřejnoprávní instituce – založené ze zákona
- soukromoprávní organizace – založena soukromou právnickou či fyzickou osobou (organizace tvořící neziskový soukromý sektor)

Kritérium způsobu financování

Dle výše uvedeného kritéria členíme neziskové organizace na

⁶ TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie I.* 1.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, FES, 2005, s. 43-45

- organizace financované zcela z veřejných financí - katastrální úřad
- organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů – nárokový příspěvek ze zákona (příspěvkové organizace, nadace)
- organizace financované z různých zdrojů – dary, příspěvky, granty, sponzoring, vlastní činnost
- organizace financované především z výsledků realizace svého poslání

Kritérium dle kritéria globálního charakteru poslání

- organizace veřejně prospěšné – jejich poslání je produkce veřejných statků k uspokojení potřeb široké veřejnosti
- organizace vzájemně prospěšné – jejich posláním je sloužit zájmům svých členů

Kritérium dle typu převládající činnosti

- organizace servisní – poskytují služby různého druhu
- organizace advokační – obhajují práva a zájmy různých skupin lidí nebo celé veřejnosti

Kritérium charakteristiky realizovaných činností

Řadíme do následujících skupin dle Mezinárodní klasifikace neziskových organizací ICNPO.

- kultura, umění, sport a volný čas
- vzdělávání a výzkum
- zdraví
- sociální služby
- životní prostředí
- regionální rozvoj
- ochrana práv a obhajoba zájmů, politika
- organizování dobročinnosti
- náboženství
- mezinárodní aktivity

- obchodní a profesní komor, svazy, odbory
- ostatní

2. FORMY ZALOŽENÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Předpokladem pro fungování neziskového soukromého sektoru je založení některého z typů nestátních neziskových organizací.

Mezi základní formy nestátních neziskových organizací řadíme následující čtyři:

- Občanská sdružení
- Nadace
- Registrované církve a náboženské společnosti
- Obecně prospěšná společnost

Vzhledem k tomu, že tato bakalářská práce se zabývá analýzou hospodaření obecně prospěšné společnosti, kterou je Magdaléna o.p.s., následující obecná charakteristika je podrobně věnována právě této formě.

2.1 Obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšnou společnost upravuje zákon č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi základní znaky obecně prospěšné společnosti lze zařadit.⁷

- Má právní subjektivitu a způsobilost k právním úkonům
- Je založena podle zákona o obecně prospěšné společnosti
- Poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek
- Hospodářský výsledek (zisk) obecně prospěšné společnosti nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena

2.1.1 Založení a vznik obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšnou společnost mohou založit fyzické osoby a Česká republika nebo právnické osoby. Společnost se zakládá sepsáním zakládací smlouvy a vzniká dnem zápisu do

⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace 2008*: Aspi, 2008, s. 31

rejstříku obecně prospěšných společností, který vede příslušný soud, stejně jako obchodní rejstřík. Zákon byl v roce 2010 významným způsobem novelizován právě v oblasti obsahu zakládacích dokumentů, je povinností stávajících obecně prospěšných společností, aby v zákonné lhůtě 6 měsíců přezkoumaly obsah původních zakládacích listin a v předepsaném rozsahu provedly jejich doplnění.⁸

Zakládací smlouva obsahuje.⁹

- název, sídlo a identifikační číslo osoby zakladatele, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, rodné číslo, popřípadě datum narození zahraničního zakladatele, nebylo-li rodné číslo přiděleno, a trvalý pobyt zakladatele, jde-li o fyzickou osobu
- název a sídlo obecně prospěšné společnosti
- druh obecně prospěšných služeb, které má obecně prospěšná společnost poskytovat
- podmínky poskytování jednotlivých druhů obecně prospěšných služeb
- dobu, na kterou se obecně prospěšná společnost zakládá, pokud není založena na dobu určitou
- jméno, příjmení, rodné číslo, u cizích státních příslušníků datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, a trvalý pobyt členů správní rady a dozorčí rady
- jméno, příjmení, rodné číslo, trvalý pobyt ředitele o.p.s. (dále jen ředitel), u cizince jméno, příjmení, rodné číslo, datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, bydliště v cizině a adresu místa pobytu na území České republiky
- způsob jednání správní rady
- hodnotu a označení majetkových vkladů jednotlivých zakladatelů, jsou-li vkládány, u nepeněžního vkladu určení jeho předmětu a ocenění odborným odhadcem
- způsob zveřejňování výroční zprávy o činnosti a hospodaření obecně prospěšné společnosti

Vklad při založení společnosti se nevyžaduje.

Zápis do rejstříku.

⁸ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2011, s. 22-23

⁹ BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, s. 58-60

Návrh na zápis do rejstříku obsahuje:

- název, sídlo a identifikační číslo osoby obecně prospěšné společnosti, identifikační číslo osoby poskytne rejstříkovému soudu správce základního registru osob
- název, sídlo a identifikační číslo osoby zakladatele, je-li právnickou osobou, nebo jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození zahraničního zakladatele, nebylo-li rodné číslo přiděleno, a trvalý pobyt zakladatele, je-li zakladatelem fyzická osoba
- jméno, příjmení, rodné číslo, u cizích státních příslušníků datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, a trvalý pobyt členů správní rady
- jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo a trvalý pobyt ředitele, u cizince jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo, datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, bydliště v cizině a adresu místa pobytu na území České republiky
- druh obecně prospěšných služeb, k jejichž poskytování byla obecně prospěšná společnost založena, a předmět doplňkové činnosti, bude-li provozována
- jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo, a trvalý pobyt členů dozorčí rady, u cizince jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo, datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, bydliště v cizině a adresu místa pobytu na území České republiky

2.1.2 Orgány obecně prospěšné společnosti

Orgány obecně prospěšné společnosti jsou:¹⁰

- Správní rada
- Dozorčí rada (je-li zřízena)

Správní rada musí mít nejméně tři členy, přičemž počet členů musí být vždy dělitelný třemi. Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a má způsobilost k právním úkonům. Členství ve správní radě obecně prospěšné společnosti je neslučitelné s členstvím v dozorčí radě téže obecně prospěšné společnosti. Řádné funkční období člena je tříleté. Funkci člena správní rady lze zastávat opětovně, nestanoví-li zakládací listina jinak. Správní radu jmenují zakladatelé, pokud v zakládací smlouvě nestojí jinak.

¹⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. Nevýdělečné organizace 2008: Aspi, 2008. s. 34-37

Členství ve správní radě zaniká uplynutím funkčního období, úmrtím, odstoupením, odvoláním a dále také zánikem obecně prospěšné společnosti.

Do působnosti správní rady náleží např.:

- Schvalování změn zakládací listiny
- Rozhodovat o zrušení obecně prospěšné společnosti a určit obecně prospěšnou společnost, které nabídne likvidační zůstatek
- Dbát na zachování účelu, pro který byla obecně prospěšná společnost založena
- Schvalovat rozpočet a jeho změny a jmenovitě náklady na vlastní činnost
- Schvalovat roční závěrku a výroční zprávu a další

Dozorčí rada je kontrolním orgánem obecně prospěšné společnosti. Dozorčí rada je nejméně tříčlenná a počet jejích členů musí být dělitelný třemi. Členy dozorčí rady jmenují zakladatelé, nestanoví-li zakládací listina jinak.

Úkolem dozorčí rady je:

- Kontrola hospodaření a činnost
- Přezkoumání řádné a mimořádné účetní závěrky a výroční zprávy
- Nejméně jedenkrát ročně podání zprávy řediteli a správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti
- Dohled na to, že obecně prospěšná společnost vyvíjí činnost v souladu se zákony a zakládací listinou nebo smlouvou

Ředitel

Ředitel je statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti. Ředitel řídí činnost obecně prospěšné společnosti a jedná jejím jménem. Ředitelem může být jmenována fyzická osoba, která je bezúhonná a má způsobilost k právním úkonům. Ředitel nemůže být členem správní rady ani dozorčí rady. Ředitele společnosti jmenuje a odvolává správní rada. Výkon jeho funkce je uzavřen ve smluvním poměru.

2.1.3 Činnost obecně prospěšné společnosti

Kromě obecně prospěšných služeb, k jejichž poskytování byla založena, může obecně prospěšná společnost vykonávat i jiné činnosti („doplňková činnost“) za podmínky, že touto

činností bude dosaženo účinnějšího využití majetku a nebude ohrožena kvalita a rozsah (dostupnost) obecně prospěšné společnosti. Měly by fungovat především v sociální oblasti (stravování pro důchodce, sociální ústavy, penzióny pro důchodce apod.), ve zdravotnictví (léčebny pro dlouhodobě nemocné), ve školství a v kultuře (kina, muzea, galerie, divadla).¹¹

2.1.4 Hospodaření obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost hospodaří vždy na základě schváleného rozpočtu, který schvaluje správní rada.

Obecně prospěšná společnost je povinna ve svém účetnictví důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovou činností, náklady a výnosy spojené s obecně prospěšnými službami a náklady a výnosy, které nepatří do výše uvedených skupin. Dle zákona o účetnictví vede účetnictví (dříve podvojné). Řádnou a mimořádnou účetní závěrku musí mít ověřenou auditorem ty obecně prospěšné společnosti, které překročili čistý obrat deseti milionů a nebo jsou příjemci dotací nebo jiných příjmů ze státního rozpočtu, popřípadě z rozpočtů obce nebo jiného územně správního celku, státního fondu, jejichž celkový objem přesáhne v účetním období jeden milion Kč.

Obecně prospěšná společnost vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu v termínu stanoveném správní radou. Nejpozději však do šesti měsíců od skončení účetního období. Cílem výroční zprávy je informovat veřejnost o činnosti obecně prospěšné společnosti. Důležitou povinností, kterou většina subjektů nedodržuje, je povinnost uložení výroční zprávy do 30 dnů od schválení správní radou do sbírky listin.

2.1.5 Zánik obecně prospěšné společnosti

Tato podkapitola se zabývá zánikem obecně prospěšné společnosti.¹²

U obecně prospěšné společnosti platí, že samotný proces zániku je tzv. dvoufázový – jako první dojde ke zrušení a následně k zániku. Společnost může být také zrušena s likvidací nebo bez likvidace.

Obecně prospěšná společnost se zrušuje:

- a) uplynutím doby, na kterou byla založena

¹¹ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2011, s. 23

¹² STEJSKAL, J. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, s. 21-23

- b) dosažením účelu, pro který byla založena
- c) dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o zrušení obecně prospěšné společnosti,
- d) vnitrostátní fúzí nebo rozdělením
- e) dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení obecně prospěšné společnosti, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci
- f) prohlášením konkursu na její majetek

Likvidace nemusí být provedena v případě, že se společnost slučuje či splývá s jinou obecně prospěšnou společností nebo rozděluje na jiné obecně prospěšné společnosti. V jiných případech se zrušuje s likvidací. K provedení likvidace jmenuje správní rada likvidátora. Jestliže správní rada nejmenuje likvidátora, bez zbytečného odkladu jej jmenuje příslušný soud dle sídla obecně prospěšné společnosti.

Likvidátor zahajuje likvidaci.

- a) po ověření, že zakladatelé obecně prospěšné společnosti včas informování o likvidaci
- b) výzvou k věřitelům a ostatním osobám likvidací dotčeným k přihlášení se o svá práva a pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce
- c) zveřejněním o vstupu do likvidace v Obchodním věstníku
- d) oznámením zahájení likvidace obci, v níž obecně prospěšná společnost má své sídlo, a příslušnému finančnímu úřadu

Průběh likvidace se děje tak, že se zpeněží majetek obecně prospěšné společnosti za účelem pokrytí závazků. Do 30 dnů po skončení likvidace podá likvidátor návrh rejstříkovému soudu na výmaz obecně prospěšné společnosti z rejstříku.

3. FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Základem neziskové je poslání, nadšení lidí, kteří chtějí dosáhnout vytyčeného cíle. Předávat své znalosti, schopnosti, pomáhat. Avšak toto všechno se neobejde bez finančních prostředků. Každá organizace v neziskovém soukromém sektoru by měla mít zajištěno financování z více zdrojů, aby v případě náhlého a nečekaného výpadku jednoho zdroje, byla schopna tuto situaci řešit alespoň přechodně z ostatních zdrojů.

3.1 Obecné rozdělení finančních zdrojů

Rektořík¹³ rozděluje finanční zdroje na čtyři hlavní skupiny.

- Členské příspěvky
- Příspěvky státního a územních rozpočtů, fondů a nadací
- Dary od občanů a firem
- Tržby z vlastní činnosti

Rozdělení finančních zdrojů dle Stejskala.¹⁴

- Vlastní zdroje – finanční prostředky, které si organizace zabezpečuje buď od vlastních členů, nebo vlastní činností (samofinancováním)
- Cizí zdroje – organizace si zajišťuje finanční prostředky sjednáním úvěru či půjčky (návrtné zdroje)
- Potenciální zdroje – tak nazýváme prostředky, které lze získávat ze svého okolí na podporu své činnosti

3.1.1 Vlastní finanční zdroje

Členské příspěvky

Členské příspěvky jsou typickým příjmem organizací založených na členském principu, představují podmínku v členství, kdy členové dané organizace musí přispívat na její činnost v dané výši.

¹³ REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, s. 93

¹⁴ STEJSKAL, J. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, s. 148

Samofinancování v nestátní neziskové organizaci¹⁵

Nezisková organizace si zajišťuje finanční prostředky vlastní podnikatelskou činností.

Nabízí se otázka, jak se tedy liší podnikatelská organizace od soukromého neziskového sektoru? Rozdíly popisuje níže uvedená tabulka.

Tabulka č. 1: Srovnání podnikatelské organizace s nestátní neziskovou organizací

	Podnikatelská organizace	NNO
Priority	Zisk, kladné cash flow Poslání, hodnoty	Poslání, hodnoty minimalizace ztráty, zisk, vyrovnaný peněžní rozpočet
Využití cash flow	Přerozdělení mezi majitele či akcionáře, částečně reinvestice, někdy dobročinnost	Reinvestování do činností naplňujících poslání NNO
Odpovědnost managementu	Především majitelé či akcionáři	Členové NNO včetně širší veřejnosti

Zdroj: upraveno podle [1]

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že společnými znaky v prioritách podnikatelské organizace a nestátních neziskových organizací je poslání, zisk a hodnoty. U podnikatelské činnosti je hlavním a někdy jediným zdrojem financování jedna činnost, naproti u nestátní neziskové organizace je přímo nutnost více zdrojového financování.

Některé činnosti, které lze provozovat.

- poskytování služeb - organizace může poskytovat poradenství v různých oblastech (sociální, daňové, právní), které zpoplatňuje. Vyžaduje to však, aby nestátní nezisková organizace měla své odborníky.
- prodej vlastního zboží - nejčastější výroba zboží probíhá v tzv. chráněných dílnách. Tyto chráněné dílny zaměstnávají osoby zdravotně postižené. Vyrábějí obrázky,

¹⁵ BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, s. 94-97

pohlednice, keramiku a jiné. Tržby za prodej těchto výrobků se stává významným zdrojem financování.

- příjmy z pronájmu - předpokládáme vlastnictví hmotného investičního majetku, který lze pronajmout. Potom tento příjem je stabilní a poměrně významný. Výběr nájemce je z pohledu dobrého jména pro organizaci velmi důležitý. Spojování nečestné firmy s neziskovou organizací vrhá na ni špatné světlo a může ohrozit její činnost například tím, že se od ní stáhnou významní dárci.
- využití nehmotného investičního majetku - propůjčením svého jména v reklamě s tím, že tato firma podpoří neziskovou organizaci, je určitým tahákem pro spotřebitele a znamená zvýšený prodej výrobků a tím i slušný zisk zajištění svého financování.

3.1.2 Potenciální zdroje

Stejskal¹⁶ do této skupiny mimo jiné zahrnuje:

- Dotace ze státního rozpočtu přímé
- Příspěvky ze zdrojů Evropské unie
- Dotace ze státního rozpočtu nepřímé
- Příspěvky územních samospráv (krajů a obcí)
- Příspěvky od nadací a nadačních fondů
- Firemní dárcovství
- Individuální dárcovství

Každá z výše uvedených kategorií má svá specifika a podmínky, za kterých lze finanční prostředky získat. Většinou se jedná například o předložení žádosti nebo projektu, jsou účelově vázané a v mnoha případech je nutná finanční spoluúčast.

Dotace ze státního rozpočtu

Jedná se o finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu. Největší podíl dotací tvoří finanční prostředky získané z resortních ministerstev.

¹⁶ STEJSKAL, J. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, s. 150-153

Finanční prostředky mohou být poskytnuty na základě výběrového řízení na projekty neziskových organizací vyhlášených státními orgány nebo formou příspěvků a dotací ze zákona, nařízením vlády ČR či vyhlášek ministerstva.

Příspěvky ze zdrojů Evropské unie

Finanční prostředky lze získat jak ze strukturálních fondů prostřednictvím regionálních operačních programů v jednotlivých oblastech NUTS II, tak i z jednotlivých programů vyhlášených správcovskými institucemi či organizacemi. Poměrně významným zdrojem peněz je učena na rozvoj spolupráce v příhraničních regionech.

Příspěvky územních samospráv

Příspěvky územních samospráv tvoří významný zdroj finančních prostředků pro neziskové organizace. Mezi výhodu lze jednoznačně uvést jejich místní charakter. Nevýhoda spočívá v rozdílné úrovni v jednotlivých oblastech.

Krajské úřady a města ve většině případů mají zpracovány grantové programy. Nestátní nezisková organizace může požádat o podporu z grantových programů (např. vzdělávání, sociální péče). Příspěvek lze získat také od menších obcí, který probíhá na úrovni osobního jednání.

Příspěvky nadací a nadačních fondů¹⁷

Český nadační fond je velmi obsáhlý. Neziskové organizace žádají na základě předložených projektů o finanční prostředky.

Podniky a podnikatelé

Podnikatelé poskytují finanční prostředky neziskovým organizacím na základě písemné žádosti s popisem projektu, která je posouzena zaměstnanci podniku. Snadnější výchozí pozici mají ty neziskové organizace, které mohou nabídnout protihodnotu.

Individuální dárcovství

Mezi individuální dárce patří členové organizace, dobrovolníci a další. Jejich přínos spočívá zejména v darování finančních prostředků, znalostmi, chutí pomoci ostatním, radost, ale také koníček. U neziskových organizací, které jsou založeny na členském principu, jsou významným zdrojem financování členské příspěvky. Tyto příspěvky zaručují pravidelný a stabilní příjem.

¹⁷ REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, s. 96-97

3.1.3 Ostatní způsoby získávání prostředků

Každý z níže uvedených způsobů můžeme zařadit do zdrojů, které byly již popsány v úvodu kapitoly. Boukal¹⁸ uvádí následující.

- **Dárcevé SMS** - moderní forma dárcovství zahrnuje pohodlí a minimum úsilí pro dárce. Je to vlastně dárcovská textová zpráva odeslaná z mobilního čísla s pevně zadanou hodnotou daru.
- **Pokladničky** - pořadatel oznamuje předem obecnímu úřadu, na jehož území se sbírka koná, počty a umístění pokladniček. Obecní úřad pokladničky zapečetí. Otevření pokladničky musí pořadatel sbírky oznámit obci.
- **Prodej vstupenek** - prodej vstupenek se týká většinou na kulturní a sportovní akce za účelem získání finančních prostředků na veřejně prospěšné účely.
- **Přímé oslovení poštou** - v praxi se můžeme s žádostí o poskytnutí finančního daru formou dopisu, který najdeme v poštovní schránce. Většinou jsou psány poutavým způsobem tak, aby se dárce zamyslel nad těžkými osudy ostatních a přispěl alespoň symbolickou finanční částku
- **Inzerce** - jedná se o inzerát zveřejněný v médiích s cílem oslovit širokou skupinu budoucích dárců. Inzerátem lze veřejnost požádat o finanční dar buď přímo, tj. dobře naformulovaná žádost s uvedením čísla účtu, nepřímo, tj. oslovení případných dobrovolníků a sympatizantů s dobrou věcí.
- **Příjmy dosažené z loterií a her** – upravuje zákon č. 202/1990 Sb.. Tento zákon stanovuje konkrétní procento výtěžku z loterie, které musí být použito na veřejně prospěšný účel.

3.1.4 Dotace státu a municipalit nestátním neziskovým organizacím

Tato podkapitola se zabývá dotační politikou státu, krajů, měst, obcí a státních fondů. V roce 2009 bylo nestátním neziskovým organizacím poskytnuto z veřejných rozpočtů celkem 10.177 mil. Kč. O rok později tj. v roce 2010 bylo poskytnuto 10.337,8 mil. Kč.

Dotace z veřejných rozpočtů

¹⁸ BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, s. 81-85

Tabulka č. 2 ukazuje rozdělení dotací z veřejných rozpočtů. Je zřejmé, že nejvyšší podíl dotací v letech 2009 a 2010 bylo poskytnuto ze státního rozpočtu. Nejméně finančních prostředků plyne na dotace ze státních fondů.

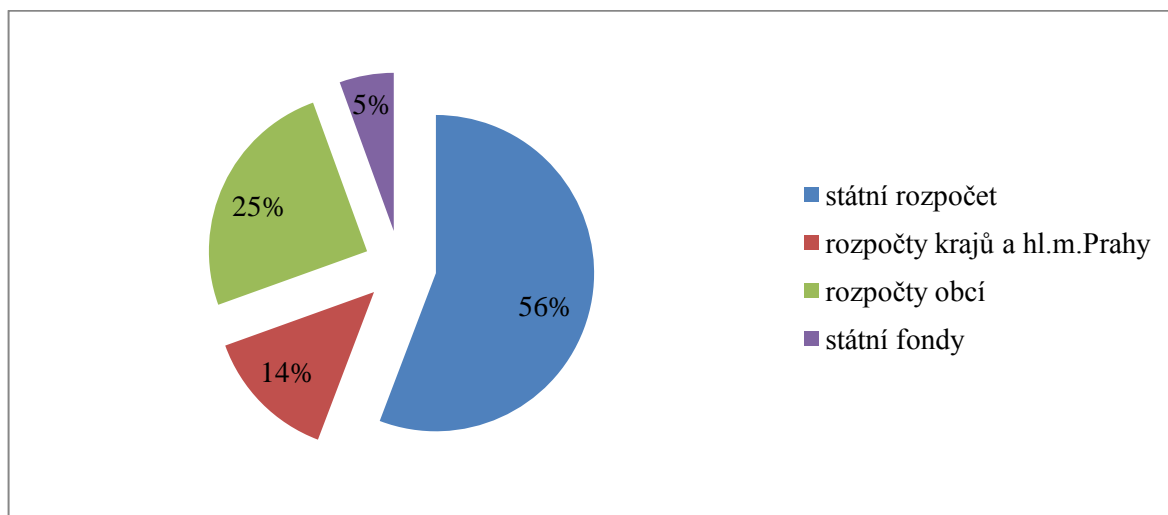
Tabulka č. 2: Dotace z veřejných rozpočtů NNO v letech 2009 - 2010 (v tis. Kč)

	2009	2010
státní rozpočet	5 701 000	5 766 600
rozpočty krajů a hl.m.Prahy	1 578 000	1 418 528
rozpočty obcí	2 672 000	2 578 671
státní fondy	225 000	573 991
Celkem	10 176 000	10 337 790

Zdroj: upraveno podle [11], [12]

Procentní podíl jednotlivých veřejných rozpočtů ukazuje graf č. 1. Státní rozpočet tvoří 56 % všech dotací NNO, čtvrtinový podíl připadá na dotace z obecních rozpočtů.

Graf č. 1: Podíl dotací připadající na veřejné rozpočty v roce 2010

Zdroj: upraveno podle [12]

Dotace z krajů

Z tabulky č. 3, která prezentuje dotace krajských rozpočtů jasně vyplývá, že v roce 2009 poskytly dotace ve výši 1.577.859 000Kč. V roce 2010 došlo k mírnému poklesu dotací na 1.418.528.000 Kč. Největším přispěvatelem dotací bylo hl. m. Praha s 35 % podílem sledovaného období. Nejméně peněz na dotace pro NNO posílá Karlovarský, Ústecký a Královéhradecký kraj.

Tabulka č. 3: Krajské dotace NNO v letech 2009 a 2010 (v tis. Kč)

	2009	2010
hl.m.Praha	562 005	487 166
Středočeský kraj	72 143	80 634
Jihočeský kraj	117 266	93 206
Plzeňský kraj	28 899	43 629
Karlovarský kraj	75 294	28 197
Ústecký kraj	102 112	29 314
Liberecký kraj	69 640	56 122
Královéhradecký kraj	42 136	36 797
Pardubický kraj	88 657	69 971
Kraj Vysočina	81 963	84 914
Jihomoravský kraj	135 265	145 763
Olomoucký kraj	85 999	150 455
Zlínský kraj	59 214	62 585
Moravskoslezský kraj	57 266	49 775
Celkem	1 577 859	1 418 528

Zdroj: upraveno podle [11],[12]

Dotace z obecních rozpočtů

Dotace obcí nestátním neziskovým organizacím tvoří významný podíl na jejich financování. Tabulka č. 4 jasně ukazuje 25 % podíl poskytnutých dotací „neziskovkám“. Nejvíce finančních prostředků poskytly obce v rámci Moravskoslezského kraje a to téměř 455 mil. Kč, následuje Jihomoravský kraj s cca 340 mil. Kč. Nejméně peněz poskytly obce Libereckého kraje pravděpodobně z důvodů častých povodní v této lokalitě.

Tabulka č. 4: Obecní dotace (bez hl.m.Prahy) NNO v letech 2009 a 2010 (v tis. Kč)

	2009	2010
Středočeský kraj	182 833	203 739
Jihočeský kraj	185 817	166 600

Plzeňský kraj	174 253	139 175
Karlovarský kraj	111 166	96 496
Ústecký kraj	201 419	169 620
Liberecký kraj	88 435	91 397
Královéhradecký kraj	294 972	292 389
Pardubický kraj	113 790	118 697
Kraj Vysočina	138 403	144 789
Jihomoravský kraj	338 429	342 526
Olomoucký kraj	150 210	126 178
Zlínský kraj	237 849	232 082
Moravskoslezský kraj	454 841	454 982
Celkem	2 672 417	2 578 670

Zdroj: upraveno podle [11],[12]

Dotace ze státních fondů

Státní fondy posílají nejméně finančních prostředků nestátním neziskovým organizacím. Nejvýznamnějším poskytovatelem dotací ze státních fondů byl ve sledovaném období Státní zemědělský a intervenční fond. Jeho podíl na celkových dotacích schválených ze státních fondů činil v roce 2009 73 % a v roce 2010 to už bylo 83 %. Shrnutí ukazuje tabulka č. 5.

Tabulka č. 5: Dotace ze státních fondů NNO v letech 2009 a 2010 (v tis. Kč)

	2009	2010
Státní fond životního prostředí	40 728	72 903
Státní fond kultury	0	0
Státní fond pro podporu a rozvoj č. kin.	11 930	18 120
Státní fond rozvoje bydlení	326	389
Státní zemědělský a intervenční fond	172 281	482 579
Státní fond dopravní infrastruktury	0	0
Celkem	225 265	573 991

Zdroj: upraveno podle [11],[12]

4. CHARAKTERISTIKA O.P.S. MAGDALÉNA

4.1 Historie Magdalény, o.p.s.

Nestátní nezisková organizace Magdaléna, o.p.s. vznikla v roce 1997 zakladateli p. Marií Kaplanovou a městem Mníšek pod Brdy za účelem poskytování léčebně resocializačního programu pro osoby závislé na návykových látkách.

Svou činnost zahájila koncem roku 1998 provozem terapeutické komunity pro 13 klientů. V následujícím roce byla otevřena psychiatrická ambulance, následovaná zprovozněním programu chráněného bydlení.

V roce 2001 byl zahájen provoz podporující zaměstnávání klientů v truhlárně a zahradnictví s kapacitou 5 pracovních míst, byla zvýšena kapacita terapeutické komunity a došlo k rekonstrukci budovy chráněného bydlení.

S rokem 2002 přišlo další zvýšení kapacity rezidenčních programů celkem na 21 lůžek. Také ve financování se poměrně dařilo. Sponzorskými dary bylo získáno 1.600.000 Kč a bylo tak možné překlenout propad příjmů z ostatních finančních zdrojů.

V roce 2003 došlo k rekonstrukci další etapy hlavní budovy. Prvních 5 let provozu prošlo programy 80 klientů.

V roce 2004 byla vybudována studna a kořenová čistička odpadních vod.

Rok 2005 přinesl, mimo jiné udělení certifikace odborné způsobilosti programu TK Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky, oficiální předání budov v areálu Ministerstvem obrany ČR do vlastnictví společnosti a rozšíření počtu pracovních míst v programu podporovaného zaměstnávání klientů.

Od roku 2006 došlo k zahájení provozu doléčovacího centra Magdaléna, o.p.s., v Praze 4 – Podolí a přijetí TK Magdaléna, o.p.s., za řádného člena Evropské federace terapeutických komunit (Europe Federation of Therapeutic Communities - EFTC). Také se zvýšila celková kapacita rezidenčních programů na 23 lůžek. V roce 2008 byla otevřena psychiatrická ambulance v Kolíně.

4.2 Hlavní činnost

Magdaléna, o.p.s. provozuje hlavní a doplňkovou činnost.

Mezi hlavní činnost patří:

- Léčba závislostí na návykových látkách a hracích automatech
- Poskytování resocializačního programu osobám závislým na návykových látkách a hracích automatech
- Organizační činnost a vzdělávání v oblasti rozvoje lidských zdrojů

Mezi doplňkovou činnost řadíme:

- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- Truhlářství, podlahářství

Jak je již uvedeno výše, hlavní činností Magdalény, o.p.s., je poskytování obecně prospěšných služeb v oblasti prevence a léčby závislosti na návykových látkách včetně zdravotních a sociálních služeb ve Středočeském kraji. K tomuto účelu slouží osm strukturovaných a funkčně provázaných programů.

Těmi jsou:¹⁹

- **Program primární prevence** - cílem tohoto programu je prevence mladistvých před nežádoucími vlivy jakou jsou užívání návykových látek, rasismu, jinému návykovému chování a mnoho dalších nebezpečných hrozeb. Tento program probíhá formou primárních prevencí na základních školách, seminářů na středních školách a samozřejmě školení pedagogického sboru.
- **Terénní programy** – základem tohoto programu je intenzivní vyhledávání drogově závislých lidí jejich přirozeném prostředí a nabídnout jim zprostředkování méně rizikových návykových látek, popřípadě nabídnout abstinční program a usilovat o návrat do přirozeného prostředí.

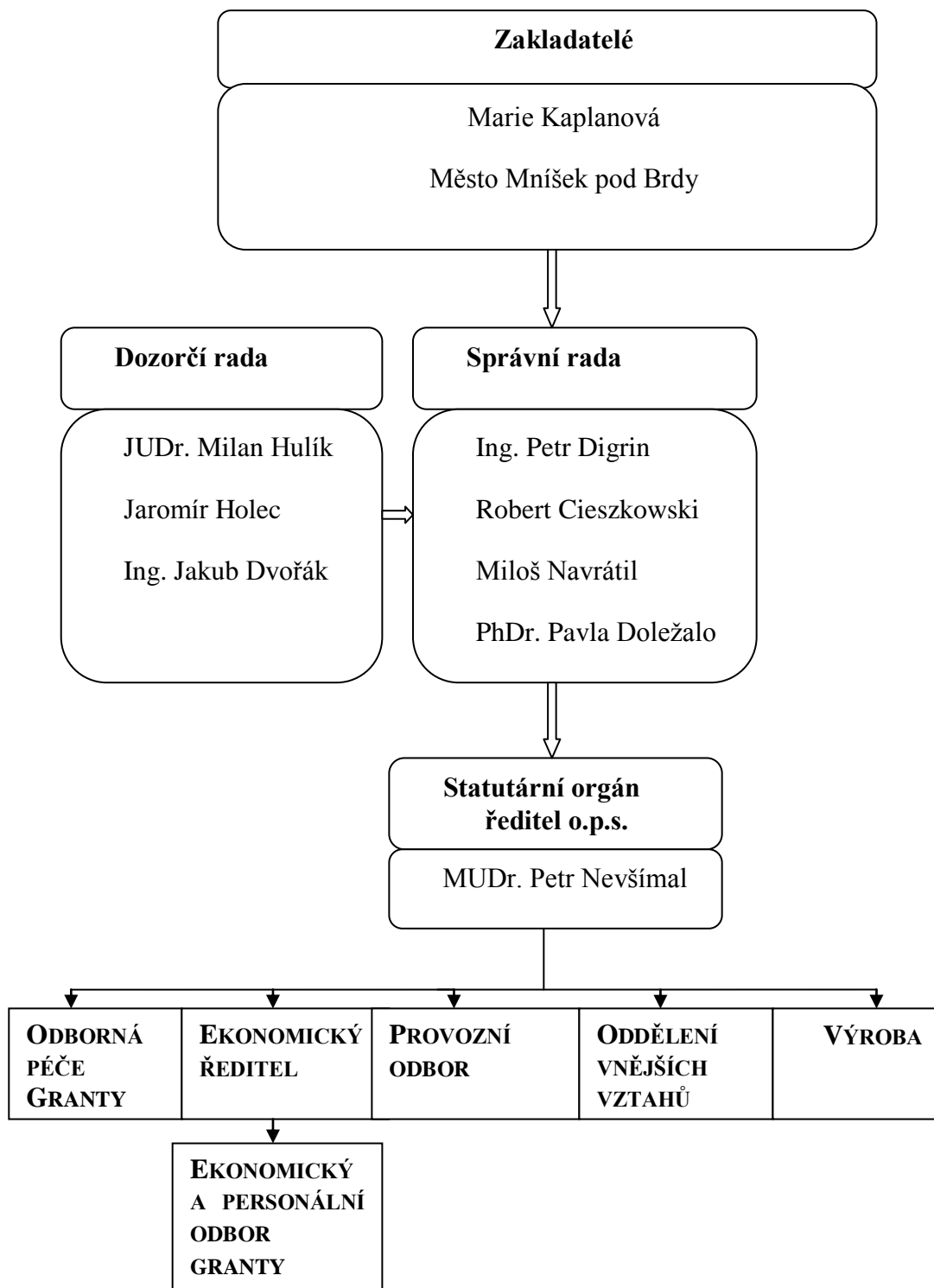
¹⁹ Magdaléna, o.p.s. [online]. 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupný z WWW: <magdalena.cz>.

- **Kontaktní a poradenské služby** – cílem tohoto programu je mimo jiné monitoring a snížení poptávky po drogách. Tyto služby jsou určeny široké škále lidí, kteří přicházejí do styku s návykovými látkami. Jde například o služby v oblasti zajištění testu na HIV, žloutenky, ale také pomoc s vyřízením osobních dokladů a zaměstnání.
- **Ambulantní léčba** – cílem této léčby je pomoc drogově závislým prostřednictvím návštěvy klienta v ambulanci, kam pravidelně dochází na tzv. „odvykací kúru“. Největším úspěchem je integrace klienta zpět do společnosti.
- **Rezidenční péče v terapeutické komunitě** - poskytuje rezidenční léčbu klientům se středně těžkou až těžkou závislostí na návykových látkách a výrazným stupněm psychosociálního postižení v důsledku užívání drog. Cílem léčby je zbavit se závislosti na návykových látkách a úspěšný návrat do pracovního a rodinného života.
- **Chráněné bydlení** – posláním v rámci programu sociálně-pracovní rehabilitace CHRPA je pomáhat abstinujícím osobám s anamnézou závislosti na návykových látkách po ukončení dlouhodobé nebo střednědobé léčby a poskytovat jim individuální podporu k rozvoji specifických schopností a dovedností nezbytných pro jejich zapojení do pracovního procesu v přirozeném prostředí. Vytváříme jim konkrétní a smysluplné pracovní příležitosti v zahradnictví a v truhlářské dílně, kde si mohou osvojit, rozvíjet, posilovat a upevnit pracovní návyky a získat praktické zkušenosti a dovednosti.
- **Ambulantní doléčovací program** - posláním je v rámci služeb následné péče a ambulantního doléčovacího programu Magdaléna o.p.s. pomáhat abstinujícím osobám s anamnézou závislosti na návykových látkách, které absolvovaly ambulantní nebo rezidenční léčbu, nebo alespoň tři měsíce od těchto látek abstinují a podporovat je v procesu sociálního začleňování tak, aby bezpečně zvládly náročné a pro ně rizikové období po přechodu z chráněného prostředí léčby do podmínek běžného života ve společnosti. Zároveň poskytuje podporu dlouhodobě abstinujícím osobám v kritických momentech zvládnutí relapsu a zamezení recidivě

4.2.1 Organizační struktura Magdalény, o.p.s.

Obecně prospěšná společnost Magdaléna, o.p.s., byla založena dvěma zakladateli a v čele statutárního orgánu je ředitel, který je odpovědný správní radě.

Schéma č. 1: Organizační struktura Magdalény, o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování podle výroční zprávy

4.3 Hospodaření

Úvodem je dobré se zmínit o základních zásadách hospodaření.

Magdaléna, o.p.s. měla k 31.12.2010 celkem 40 zaměstnanců. Účetnictví je vedeno a archivováno v písemné a elektronické podobě.

Pro odpisování dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku je zvolen rovnoměrný způsob odepisování. Odpis majetku pořízený z dotací se po zaúčtování odpisu proti účtu oprávek sníží výše vlastního jmění o částku odpisu a současně se zvýší účet jiné ostatní výnosy.

Zásoby jsou oceňovány pořizovací cenou a vlastní zásoby se oceňují vlastními náklady.

Na účtech vlastního jmění společnost účtuje o hospodářském výsledku, majetku pořízeného z grantů, o darovaném majetku a materiálu.

4.3.1 Příjmy

Mezi příjmy Magdalény, o.p.s. patří:

- a) dotace ze státního rozpočtu, municipálních rozpočtů a EU
- b) dary od fyzických a právnických osob
- c) výnosy z hlavní činnosti
- d) výnosy z doplňkové činnosti

Dotace ze státního rozpočtu, municipálních rozpočtů a EU

Největší podíl na příjmech obecně prospěšné společnosti tvoří z více jak 77% dotace ze státního rozpočtu a municipálních rozpočtů. Mezi hlavní poskytovatele municipálních dotací patří Středočeský kraj, který poskytuje dotace na realizaci sociálních služeb a primární prevenci. Další dotace a granty poskytují města a obce, kde Magdaléna, obecně prospěšná společnost, působí. Jde například o Magistrát hl.m.Prahy, Město Benešov, Beroun, Dobříš a mnohá další města a obce.

Nejvýznamnějším přispěvatelem státních dotací je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Jen v roce 2010 poskytlo na dotacích celkem 9.986.000 Kč. Následuje Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky s dotacemi na provoz terapeutické komunity, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, které poskytlo dotace na pestrou škálu programů prevence návykových látek, například na školách.

Dary od fyzických a právnických osob

Dary se podílí na financování menším dílem, ale přesto je společnost ráda za jejich poskytnutí. Jednotlivcům a firmám jsou vystavovány darovací smlouvy, na jejichž základě je možné si snížit daňovou povinnost.

Příjmy z hlavní činnosti

Příjmy z hlavní činnosti tvořily v roce 2010 téměř 23 % podíl na celkových výnosech. To znamená, že obecně prospěšná společnost je schopna samofinancovat provoz téměř z jedné čtvrtiny.

Mezi příjmy z hlavní činnosti patří:

- Příjem z klientských poplatků – jsou to finanční příspěvky získané od klienta na léčbu, stravu, ubytování a na zapůjčení sportovního a pracovního vybavení. V roce 2010 činil tento příspěvek 6.500 Kč a je hrazen ze sociálního příspěvku klienta.
- Příjem za výkony z psychiatrických ambulancí – finanční prostředky vyúčtované zdravotním pojišťovnám na úhradu provedených zdravotnických výkonů u klientů
- Příjmy z exkurzí, stáží a primární prevence – pořádání exkurzí do centra Magdalény v Mníšku, školení pedagogů, provedené semináře prevence drogové závislosti na školách apod.

Příjmy z doplňkové činnosti

Příjmy z doplňkové činnosti tvořily v roce 2010 necelá 2 % z celkových výnosů.

Mezi příjmy z doplňkové činnosti patří:

- Truhlářská výroba na zakázku – jedná se zejména o výrobu dřevěných kotců pro zvířata a další drobné zakázky
- Provoz zahradnictví – pěstování ovoce a zeleniny většinou pro vlastní potřebu, výroba a prodej pomlázek před Velikonocemi, adventních věnců před Vánocemi
- Pronájem movitého a nemovitého majetku – pronájem nákladního automobilu pro potřeby stěhování, pronájem nemovitostí - jako sklad, pěstování hub, pronájem místa pro rozhlednu šířící signál

4.3.2 Výdaje

Mezi výdaje Magdalény, o.p.s., lze zařadit:

- Mzdy zaměstnanců
- Materiál
- Energie
- Nájemné a ostatní služby
- PHM

Nejvyšší podíl výdajů představují mzdy zaměstnanců a to vlivem poskytovaných vysoce odborných služeb. Provoz ambulancí, terénních služeb a dalších je zabezpečen kvalifikovaných personálem.

Materiál patří mezi výdaje, které tvoří významný podíl na nákladech. Lze jmenovat potraviny pro klienty terapeutické komunity, materiál určený do truhlárny, zahradnictví, úklidové prostředky, kancelářský materiál a další.

Energie jsou nezbytné pro provoz Magdalény, o.p.s.. Ostatní služby tvoří různé opravy nemovitostí, automobilů, zajištění STK a ME, poskytování právních služeb, internet, telefonní poplatky, pojištění, bankovní poplatky, svoz odpadu, poštovné, vodné a stočné.

4.4 Analýza hospodaření Magdalény, o.p.s.

Obecně prospěšná společnost Magdaléna, o.p.s. dosáhla v roce 2009 a 2010 zisku. Rok 2008 byl pro společnost mírně ztrátový. Magdaléna, obecně prospěšná společnost, vlastní ve velké míře dlouhodobý majetek, zejména budovy včetně vybavení, pozemky, osobní automobily, výpočetní techniku, stroje, náradí a další majetek nutný k provozování obecně prospěšných služeb. Je závislá na dotacích ze státního rozpočtu a z rozpočtů municipalit.

4.4.1 Aktiva

Celková aktiva sledovaného období vykazaly v roce 2009 ve srovnání s rokem 2008 nepatrný růst a to o 23.000 Kč. Rok 2010 se nesl ve znamení prudkého růstu a zaznamenal ve srovnání s rokem 2009 růst o 7.051.000 Kč.

Vertikální analýzou aktiv bylo zjištěno, že jsou celková aktiva tvořena v roce 2008 téměř z 94 % dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem, 5,9 % tvoří oběžný majetek a zbytek jiná aktiva. Rok 2009 byl tvořen dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem z 92 %, 7,8 % oběžný majetek a 0,2 % jsou jiná aktiva. Rok 2010 přináší změnu. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek zde tvoří „jen“ 79 % celkových aktiv, oběžný majetek už 20% a ostatní aktiva jsou zastoupena 1 %.

Horizontální analýzou aktiv bylo zjištěno, že dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek očištěný o odpisy v roce 2009 poklesl v absolutním vyjádření o 469.000 Kč. V roce 2010 se změnil trend a vzrostl o 2.133.000 Kč ve srovnání s rokem 2009.

Oběžný majetek vykázal v roce 2009 v absolutním vyjádření růst o 512.000 Kč ve srovnání s rokem 2008. Rok 2010 zaznamenal výrazný růst ve srovnání s rokem 2009, a sice 4.605.000 Kč.

U ostatních aktiv nebyl zaznamenán významný růst či pokles.

Tabulka č. 6: Přehled aktivních položek rozvahy (v tis. Kč)

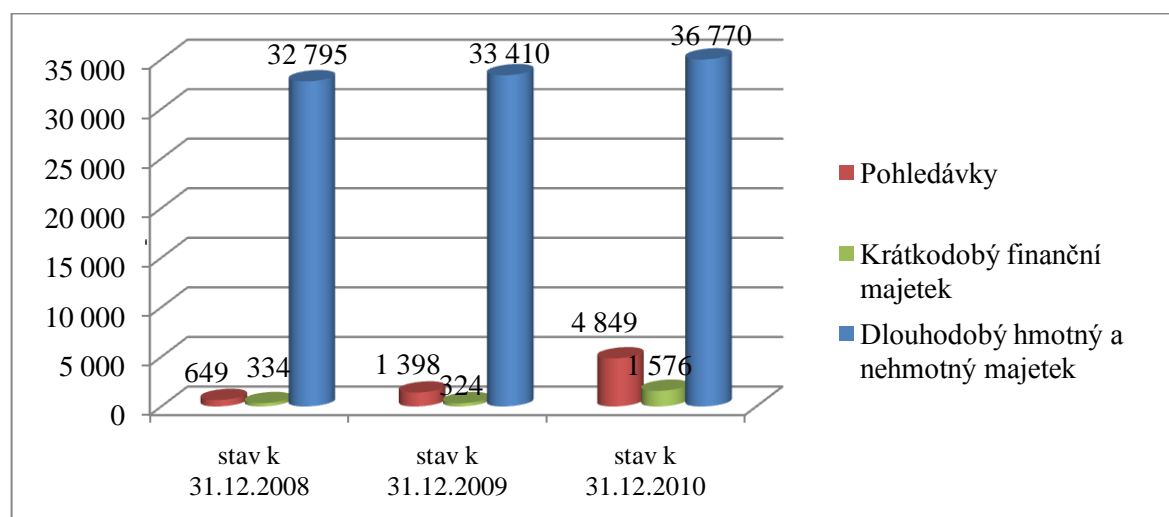
Rozvaha - aktiva	stav k 31.12.2008	stav k 31.12.2009	stav k 31.12.2010
Dl. hm. a nehm. m.	32 795	33 410	36 770
- drobný nehmotný	11	11	11
- pozemky	332	332	332
- stavby	26 724	28 772	32 240
- sam. mov. věci	4 165	4 175	4 156
- zvířata	42	41	42
- nedokončený DHIM	1 532	90	-
Oprávky k DM	- 7 629	- 8 713	- 9 940
- k nehm. majetku	-11	-11	-11
- k hmot. majetku	- 7 618	- 8 702	- 9 929
*Majetek celkem	25 177	24 708	26 841
Zásoby	622	395	297
- materiál	501	264	237
- výrobky	110	122	50
- zvířata	11	9	10
Pohledávky	649	1 398	4 849
- odběratelé	179	144	522
- poskytnuté zálohy	144	336	277
- zaměstnanci	5	-	52

- daň z příjmu	57	-	-
- ostatní daně a popl.	-	9	-
- nároky na dotace	-	-	1 387
- jiné pohledávky	27	70	49
- dohadné účty aktivní	237	839	2 562
Finanční majetek	334	324	1 576
- pokladna	55	75	110
- ceniny	6	2	4
- účty v bankách	273	247	1 462
Jiná aktiva	117	97	410
- náklady příštích období	117	97	59
- příjmy příštích období	-	-	341
Aktiva celkem	26 899	26 922	33 973

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 2 je zřejmé, že největší podíl aktiv vykazuje setrvale dlouhodobý hmotný majetek, který tvoří základní pilíř obecně prospěšné společnosti. Jde zejména o hlavní budovu v Mníšku včetně terapeutických místností, pokojů, stáje, truhlárny a zahradnictví.

Graf č. 2: Přehled nejvýznamnějších aktivních položek v rozvaze (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

4.4.2 Pasiva

Z tabulky č. 7, rozvahy pasiv vyplývá značný růst krátkodobých závazků v položce krátkodobé bankovní úvěry. V roce 2008 činil úvěr 1.764.000 Kč. V roce 2009 byl přijat úvěr ve výši 600.000 Kč. V letech 2008-2009 byly úvěry čerpány na spoluúčast na dotačních titulech. V roce 2010 byl poskytnut společnosti úvěr 4,5 milionu Kč, který byl k datu závěrky vyčerpán do výše 3,558 milionu Kč. Druhý úvěr ve výši 1,4 milionu Kč byl poskytnut na plynulé financování poskytovaných služeb.

Tabulka č. 7: Přehled pasivních položek rozvahy (v tis. Kč)

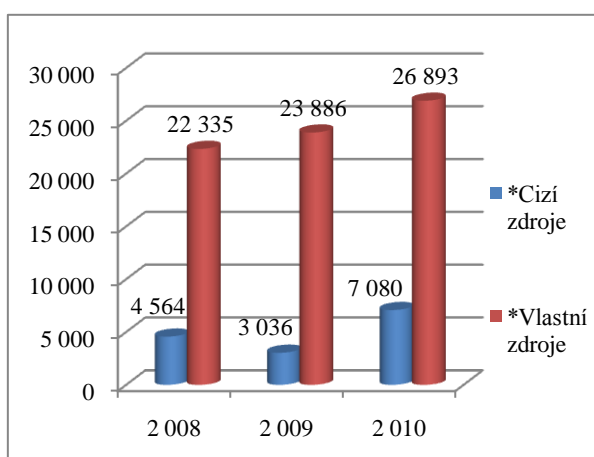
Pasiva	stav k 31.12.2008	stav k 31.12.2009	stav k 31.12.2010
Jmění	22 382	21 847	25 169
- vlastní jmění	22 379	21 844	25 166
- fondy	3	3	3
Výsledek hospodaření	- 47	2 039	1 724
- výsledek hospodaření	- 47	2 039	1 724
*Vlastní zdroje	22 335	23 886	26 893
Krátkodobé závazky	4 502	2 821	6 556
- dodavatelé	461	520	268
- přijaté zálohy	185	230	117
- ostatní závazky	35	131	-
- zaměstnanci	596	593	468
- závazky k SP a ZP	1 130	394	344
- daň z příjmů	-	134	204
- ostatní přímé daně	202	36	32
- jiné závazky	81	114	83
- krátkodobé bank. úvěry	1 764	600	4 958
- dohadné účty pasivní	48	69	82
Jiná pasiva	62	215	524
- výdaje příštích období	32	196	206

- výnosy příštích období	30	19	318
*Cizí zdroje	4 564	3 036	7 080
Pasiva celkem	26 899	26 922	33 973

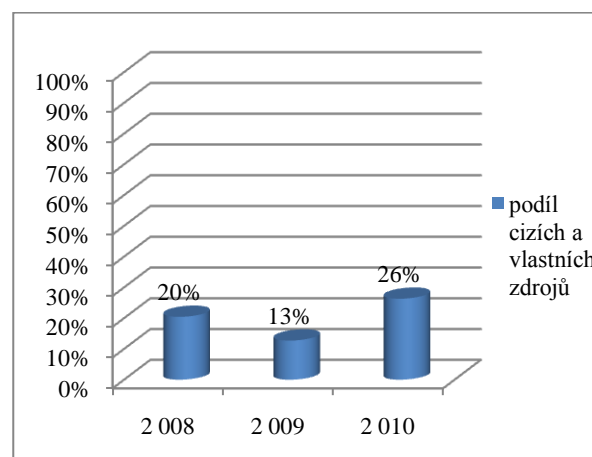
Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 3 a č. 4 ukazuje jeden z důležitých ukazatelů finanční stability společnosti a tou je podíl cizích a vlastních zdrojů. V roce 2008 činil podíl cizích zdrojů 20 %. V roce 2009 klesl již na 13 %. V roce 2010 v souvislosti s přijetím úvěrů se podíl cizích zdrojů na vlastních zdrojích dostal až na téměř 26 %. Nicméně je důležité konstatovat, že podíl cizích a vlastních zdrojů je velmi pozitivní a Magdaléna, o.p.s., vykazuje poměrně nízkou zadluženost.

Graf č. 3: Podíl cizích a vlastních zdrojů v pasivech (v tis. Kč) Graf č. 4: Podíl cizích a vlastních zdrojů v pasivech

Zdroj: vlastní zpracování

Zdroj: vlastní zpracování

Ideální podíl cizích a vlastních zdrojů ve firmě se uvádí koeficient v rozmezí přibližně mezi 50 % - 100 %, což představuje stále nízké zadlužení. S ohledem na NNO je nutné brát v úvahu další faktory, které mají podstatný vliv na míru zadlužení, jako například struktura majetku, NNO není založena za účelem zisku, nestabilní financování a další. Dle mého názoru je vhodnější tento poměr udržet v rozmezí koeficientu 10 % - 40 %.

4.4.3 Náklady

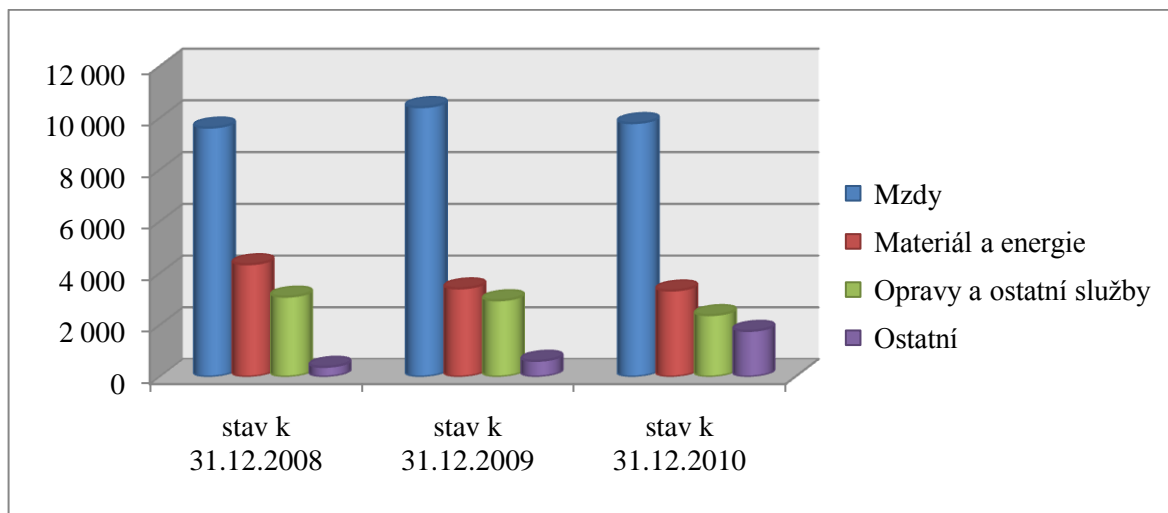
Z výkazu zisku a ztráty Magdalény, o.p.s. byly zjištěny údaje uvedené v tabulce č. 8 a v grafu č. 5. Z výkazů lze jednoznačně vyčíst, že největší náklady za sledované období tvoří mzdy. Ty se podílí na celkových nákladech téměř 50 % v letech 2008 – 2009 a v roce 2010 je to 47 %. Druhou nejvyšší nákladovou položku tvořily náklady na spotřebovaný materiál (potravin, krmivo, zahradnictví, truhlárna, keramika, palivo a kancelářský materiál) a energie (spotřeba elektrické energie a plynu). Ty činily za sledované období podíl 16 %.

Tabulka č. 8: Náklady v letech 2008 - 2010 (v tis. Kč)

	stav k 31.12.2008		stav k 31.12.2009		stav k 31.12.2010	
	činnost		činnost		činnost	
	hlavní	hosp.	hlavní	hosp.	hlavní	hosp.
- spotřeba materiálu	3 626	0	2 525	-	2 370	-
- spotřeba energie	714	47	882	37	955	50
Nákupy celkem	4 340	47	3 407	37	3 325	-
- opravy a udržování	436	0	583	-	434	-
- cestovné	209	0	292	-	214	-
- náklady na repr.	25	0	11	-	14	-
- ostatní služby	2 418	6	2 061	-	1 712	4
Služby celkem	3 088	6	2 947	-	2 374	-
- mzdy	9 623	0	10 413	-	9 797	-
- soc. a zdr. pojištění	3 260	0	3 261	-	3 216	-
- zákonné soc. nákl.	186	0	230	-	192	-
Osobní náklady	12 822	0	13 904	-	13 205	-
Daně a poplatky	94	0	140	-	104	-
Ostatní náklady	212	0	361	-	369	-
Odpisy a prodej IM	70	0	107	-	1 291	-
Celkem	21 204	53	20 866	37	20 668	54

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 5: Náklady v letech 2008 - 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Na závěr této analýzy se budeme zabývat podrobněji výnosy, které jsou stěžejní částí této bakalářské práce a byla již částečně popsána v kapitole příjmy.

4.4.4 Výnosy

Výnosy z dotací

Dotace představují hlavní zdroj financování obecně prospěšné společnosti. Tabulka č. 9 prezentuje jednotlivé poskytovatele dotací. Z tabulky je zřejmé, že v roce 2009 bylo na dotacích poskytnuto nejvíce finančních prostředků ve sledovaném období a to 19.272.761 Kč. To představovalo 83 % podíl na celkových výnosech Magdalény, o.p.s. v roce 2009.

Tabulka č. 9: Dotace v letech 2008 - 2010 dle poskytovatelů (v tis. Kč)

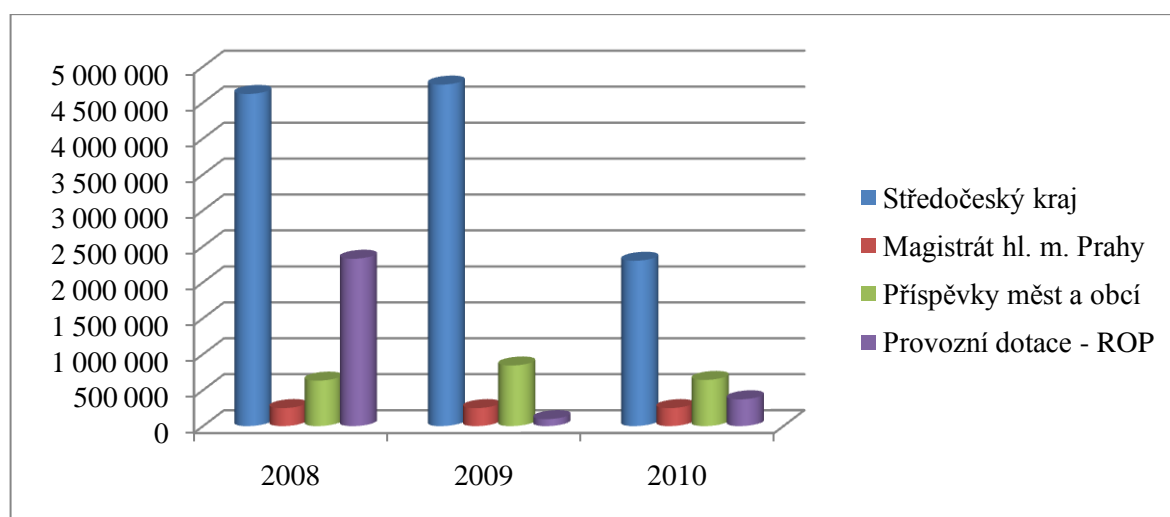
	2008	2009	2010
Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky	2 930 000	3 354 000	2 521 000
Ministerstvo práce a sociálních věcí	5 441 500	9 725 300	9 986 000
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	0	0	700 000
Ministerstvo zdravotnictví	433 000	254 000	318 500
Středočeský kraj	4 620 000	4 750 000	2 299 580
Magistrát hl. m. Prahy	250 000	250 000	250 000
Příspěvky měst a obcí	632 300	842 750	642 000

Provozní dotace - ROP	2 327 821	96 711	372 184
Celkem	16 002 321	19 272 761	17 089 264

Zdroj: vlastní zpracování

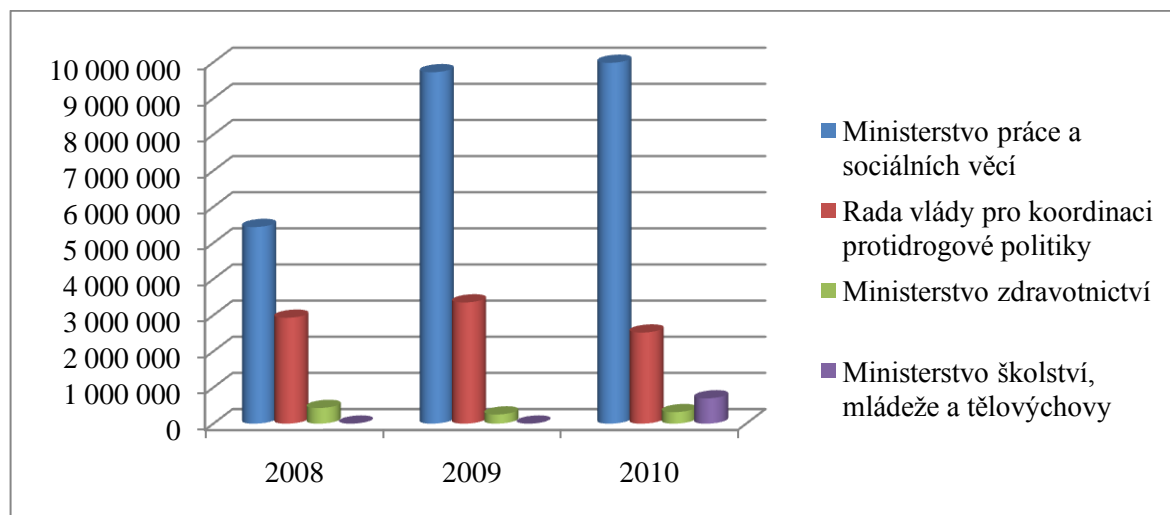
V grafech číslo 6 a 7 jsou pro větší přehlednost prezentovány dotace z pohledu státního rozpočtu na straně jedné, municipálních rozpočtů a regionálních operačních programů na straně druhé. Středočeský kraj je největším přispěvatelem dotací mezi municipalitami a evropskými fondy jak je patrné z grafu č. 6. Graf č. 7 ukazuje, že nejvyšší podíl na dotacích ze státního rozpočtu má Ministerstvo práce a sociálních věcí. V roce 2009 vzrostly dotace Ministerstva práce a sociálních věcí ve srovnání s rokem 2008 o 78 %.

Graf č. 6: Dotace z municipálních rozpočtů a ROP v letech 2008 - 2010 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

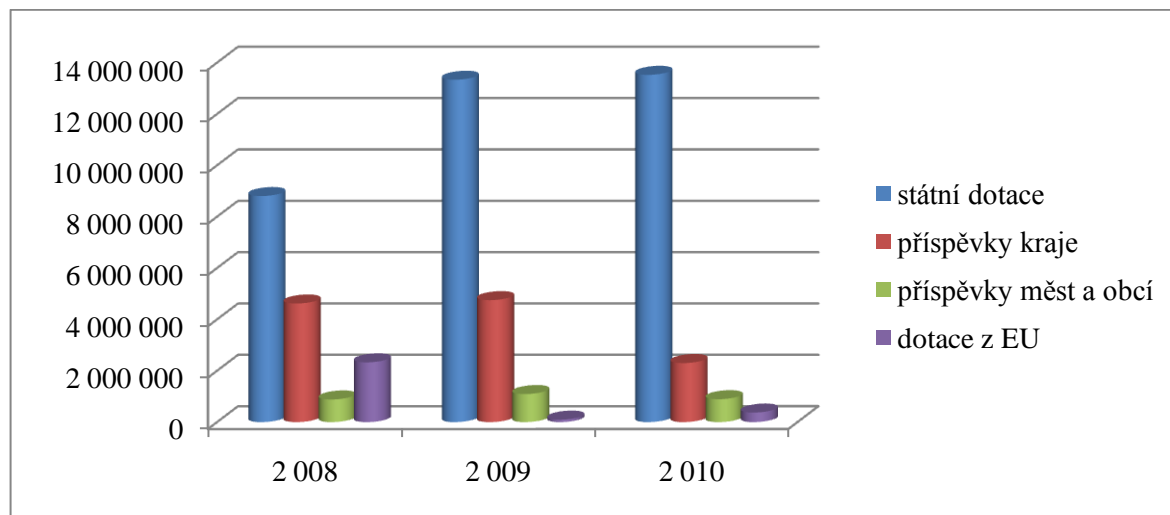
Graf č. 7: Dotace ze státního rozpočtu v letech 2008 -2010 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 8 nám ukazuje rozdělení výnosů dle dotačních zdrojů. Nejvyšší podíl na výnosech plyne ze státních dotací, které ve sledovaném období zejména v posledních dvou letech vykazují stabilitu. Dotace z kraje v roce 2010 poklesly ve srovnání s rokem 2009 o 2.450.420 Kč. Doporučuji se více zaměřit na získání finančních prostředků zejména na města a obce v místech poskytování obecně prospěšných služeb.

Graf č. 8: Výnosy dle zdrojů z dotací (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Výnosy z vlastní činnosti

Analýzou tabulky č. 10, bylo zjištěno, že nejvyšší část výnosů z vlastní činnosti zaznamenal rok 2010, kde růst ve srovnání s rokem 2009 činil 64%. Výnosy z doplňkové činnosti mají pozitivní každoroční růstový trend. Srovnáním výnosů z hlavní a doplňkové činnosti je patrné dominantní financování z hlavní činnosti.

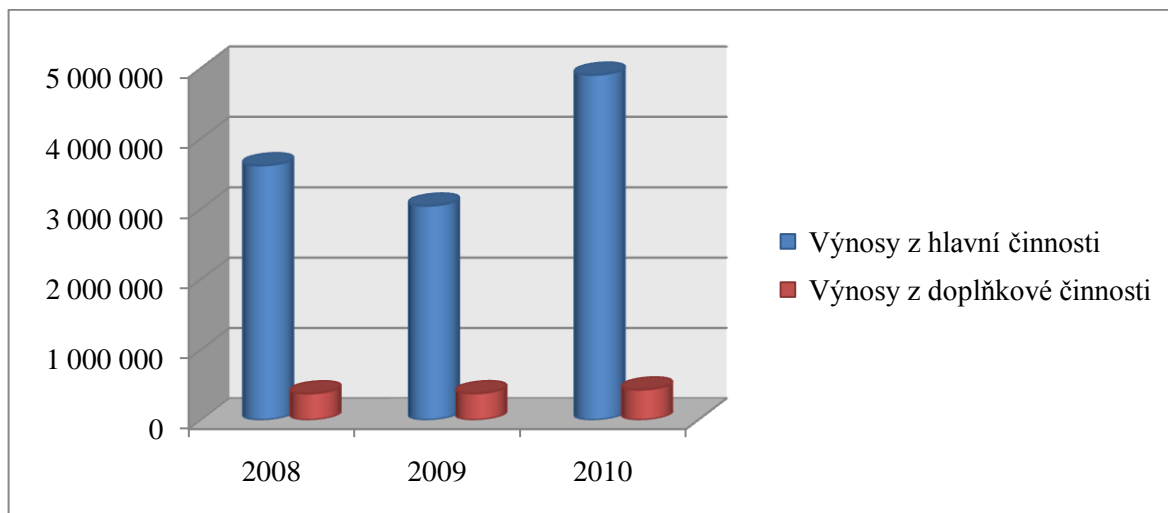
Tabulka č. 10: Výnosy z vlastní činnosti v letech 2008 – 2010 (v Kč)

	2008	2009	2010
hlavní činnost	3 615 721	3 043 026	4 903 021
doplňková činnost	375 279	376 974	429 979
celkem	3 991 000	3 420 000	5 333 000

Zdroj: vlastní zpracování

Grafické znázornění výnosů z vlastní činnosti nám ukazuje graf č. 9. Je zajímavé, že výnosy z hlavní činnosti mají kolísající charakter, a naopak výnosy z doplňkové činnosti vykazují stabilitu a každoroční růst.

Graf č. 9: Přehled výnosů z hlavní a doplňkové činnosti v letech 2008 – 2010 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Dary od fyzických a právnických osob

Dary za sledované období 2008 – 2010 vykazují klesající tendenci. V roce 2008 bylo poskytnuto 562.000 Kč, v roce 2009 to bylo jen 383.000 Kč a v roce 2010 se dary ještě zmenšily na 228.000 Kč.

Výnosy dle zdrojů

Rozborem tabulky č. 11 bylo zjištěno, že největší podíl na výnosech za celé sledované období připadá na státní a místní rozpočty. V roce 2008 činí podíl 67 %, v roce 2009 dokonce 83% a rok 2010 představuje 73 % podíl.

Důležitým zdrojem financování však nadále zůstává i vlastní činnost, když výnosy v roce 2010 ve srovnání s předchozím rokem vzrostly o 1.913.000 Kč.

Magdaléna, o.p.s. není finančně soběstačná a z velké míry je financována ze státních a místních dotací. Prozatím jako největší propad v dotacích bylo zaznamenáno u Středočeského kraje vlivem úsporných opatření. Z toho vyplývá, že výnosy z dotací jsou závislé na mnoha faktorech ať politických či ekonomických. Je proto žádoucí do budoucna vyhledávat stabilní zdroje financí, například rozšiřováním služeb v dalších okresech, oslovit potenciální dárce z řad fyzických a právnických osob pořádáním různých akcí, propagace, nabídnout spolupráci s firmami.

Dotace z EU tvořily ještě v roce 2008 významný podíl na financování. Od roku 2009 již nemají velký význam. Doporučuji se proto zaměřit na dotační politiku EU a snažit se získat

formou grantů peníze potřebné k zajištění provozu. EU poskytuje každoročně miliardy Kč na projekty neziskových organizací.

Tabulka č. 11: Výnosy členěné dle zdrojů (v tis. Kč)

	2008	2009	2010
Státní a místní rozpočty	14 306	19 176	16 717
Dotace z EU	2 328	97	372
Vlastní činnost	3 991	3 420	5 333
Dary	562	383	228
Celkem	21 187	23 076	22 650

Zdroj: vlastní zpracování

4.4.5 Hospodářský výsledek

Analýzou hospodaření ve sledovaném období byl zjištěn pozitivní trend ve snižování nákladů. Každoročně klesající náklady jsou vlivem úsporných opatření, která byla společností přijata. Nejvyšší výnosy zaznamenala Magdaléna, o.p.s., v roce 2009 a činily 23.076.717 Kč. V roce 2010 se výnosy snížily ve srovnání s rokem 2009 o 426.419 Kč. V prvním sledovaném roce bylo zakončeno hospodaření ztrátou ve výši 46.580 Kč. Poslední dva roky již byly výrazně ziskové a v souhrnu celkový zisk činil 4.100.798 Kč.

Vše je prezentováno v následující tabulce.

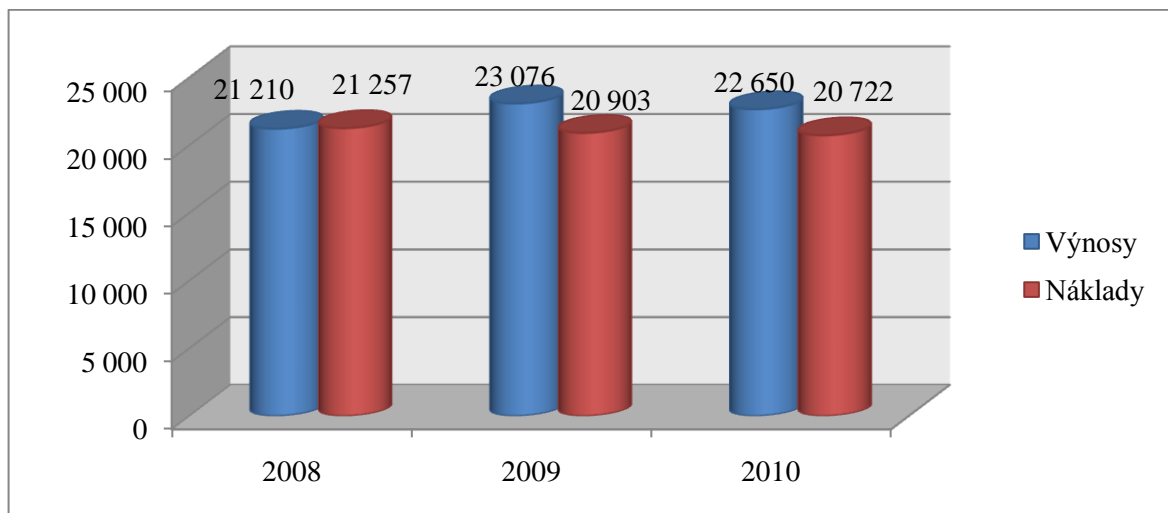
Tabulka č. 12: Celkové výnosy a náklady v letech 2008 – 2010 (v Kč)

	2008	2009	2010
Výnosy	21 210 301	23 076 717	22 650 298
Náklady	21 256 881	20 903 915	20 722 302
Hospodářský výsledek	-46 580	2 172 802	1 927 996

Zdroj: vlastní zpracování

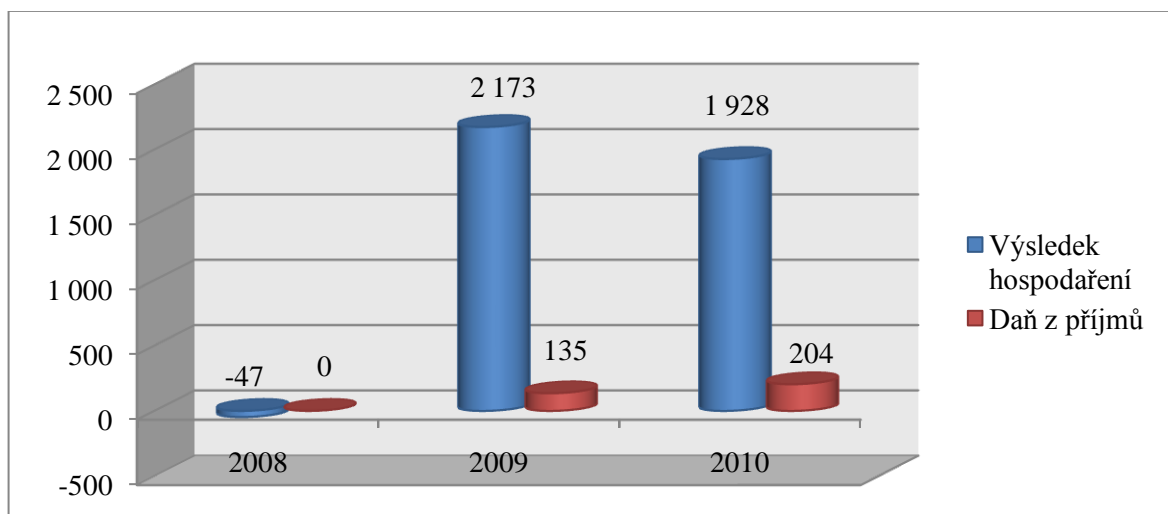
Přehlednější a ucelený přehled o hospodaření je prezentováno v grafech č. 10 a 11. Zisk byl záúčtován a ponechán na účtu vlastní jmění. Magdaléna, o.p.s. zaplatila na dani z příjmu právnických osob v roce 2009 celkem 135.000 Kč, v roce 2010 to bylo 204.000 Kč. Rok 2008 byl ztrátový a nebyla zaplácena žádná daň z příjmů právnických osob.

Graf č. 10: Přehled výnosů a nákladů v letech 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 11: Výsledek hospodaření a daň z příjmů v letech 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Rekapitulace závěrů analýzy hospodaření

Na základě výše provedené analýzy hospodaření za období 2008 – 2010 lze říci, že obecně prospěšná společnost Magdaléna, o.p.s., je významným způsobem závislá na dotacích jak ze státního rozpočtu, tak i rozpočtů kraje, měst a obcí. Podíl na celkových výnosech činil v roce 2010 téměř 74 %. Dotace z evropských fondů byly nejvyšší v roce 2008 a představovaly částku 2.328.000 Kč. V letech 2009 – 2010 se tok finančních prostředků z EU výrazně snížil. Doporučil bych, aby se Magdaléna, o.p.s. více zaměřila na získání dotací z EU a snížila tak finanční závislost na dotacích z veřejných rozpočtů. Dary od fyzických a právnických osob tvoří nejmenší část výnosů. Jak již bylo zmíněno, tvoří necelá 2 % všech výnosů. Pozitivním

vývojem je fakt, že v roce 2010 vzrostly výnosy z hlavní činnosti na 5.333.000 Kč. V roce 2009 činily výnosy z hlavní činnosti „jen“ 3.420.000 Kč. Vzhledem k tomu, že státní rozpočet, ale i rozpočty municipální své dotace nestátním neziskovým organizacím z úsporných důvodů krátí, je žádoucí snižovat závislost na dotacích hledáním jiných perspektivních zdrojů. Výnosy z hospodářské činnosti slouží spíše jako doplněk finančních zdrojů. V roce 2008 se získalo 375.279 Kč, o rok později došlo k navýšení o 1.695 Kč a v roce 2010 se podařilo získat nejvíce financí ze sledovaného období a to 429.979 Kč.

Náklady na hospodářskou činnost jsou poměrně nízké. V roce 2010 činily 54.000 Kč. Vzhledem k tomu, že Magdaléna, o.p.s., vlastní ve velké míře nemovitý majetek, je k zamyšlení, zda-li by se mohl využívat komerčním způsobem a to i vzhledem k nízkým nákladům na tuto činnost. Avšak prioritou je, aby nedošlo k omezení v poskytování obecně prospěšných služeb.

Nejvyšší podíl na nákladech tvoří mzdy. Jak již bylo uvedeno, pohybují se kolem 50 %. V číselném vyjádření oscilují kolem 10 mil. Kč ročně. Poskytované rozmanité prevenční a léčebné programy vyžadují vzdělané zaměstnance, kteří tvoří základ neziskové organizace. Dalším významným nákladem je samotné zajištění provozu jako například materiál, energie, opravy a udržování, různé poplatky, PHM a další. Pozitivním vývojem je, že náklady vykazují každoroční pokles. V roce 2008 dosahovaly náklady sumy 21.256.881 Kč. V roce 2009 již poklesly o necelá 2 % a v roce 2010 se snížily ve srovnání s předchozím rokem o necelé 1 %.

Celkový pohled na hospodaření ukazuje, že ve sledovaném období bylo dosaženo v roce 2008 ztráty z důvodu výpadků poskytovaných dotací. V letech 2009 a 2010 se tento nepříznivý trend obrátil a bylo dosaženo zisku potřebného k zajištění stabilního zázemí pro další fungování neziskové organizace. Je nutné konstatovat, že jakýkoliv výpadek příjmů může negativně ovlivnit hospodaření Magdalény, o.p.s., a dostat se tak do červených čísel.

Závěr patří ke shrnutí poznatků z rozvahy. Z aktivních položek vykazuje dlouhodobý růst položka dlouhodobý hmotný majetek. Každoročně se Magdaléna snaží dle finančních možností modernizovat zejména nemovitý majetek a pořizovat majetek movitý. Z pasivních položek je vhodné zmínit úvěrování, které v případě nutnosti plynule zajišťuje provoz. Jedná se výlučně o financování z krátkodobých a sumou přijatelných úvěrů. Zadluženost vykazuje velmi nízkou hodnotu.

4.6 Doporučení

Vzhledem k provedené analýze hospodaření doporučuji přijmout tato opatření:

- zajistit další zdroje financování – rezervy spatřuji v nevyužívání nemovitého majetku a to formou pronájmu
- případné přebytky z pěstování ovoce a zeleniny nabídnout v sezóně k prodeji formou farmářských trhů nebo místní základní škole vzhledem k tomu, že je vypěstované ovoce a zelenina v BIO kvalitě
- navázat kontakt a spolupráci se samosprávou v místě poskytování obecně prospěšných služeb zejména v okresech Beroun, Příbram a Praha – západ za účelem získání finančních příspěvků alespoň o 200.000 Kč, aby byl kompenzován výpadek, který nastal v roce 2010 a udržet tak stabilitu tohoto zdroje.
- každoroční propad darů od fyzických a právnických osob – doporučuji určit minimální hranici pro příjem z darů – např. 400.000 Kč (průměr sledovaného období) a intenzivně navázat spolupráci s firmami, zajistit propagaci a zviditelnění o.p.s.
- nízké čerpání financí ze zdrojů EU – obnovit a zkvalitnit žádosti o dotace z evropských fondů
- udržet každoroční snižování nákladů – navrhuji každý rok snižovat náklady dosavadním tempem a to minimálně o 1 %, v absolutním vyjádření cca o 250.000 Kč, využít přitom mnou níže navržených úsporných opatření
- vypracovat celkové náklady na pojištění automobilů, porovnat nabídky jiných pojišťoven. U havarijního pojištění doporučuji každoročně snižovat pojistnou částku hodnoty auta a snížit tak pojistné vzhledem k aktuální ceně (pojištěno je na 400.000 Kč, za 2 roky má hodnotu 200.000 – v případě likvidace pojišťovna vychází z aktuální hodnoty ceny auta, nikoli pořizovací)
- vzhledem ke stále rostoucím cenám energií doporučuji zvolit jiného, alternativního dodavatele energií, se kterým lze ušetřit i desetitisíce Kč ročně
- obecně prospěšná společnost má povinnost ukládat ze zákona výroční zprávu do sbírky listin, kterou vede příslušný rejstříkový soud. Doporučuji ukládat tyto dokumenty do sbírky listin a vyhnout se tak případným sankcím ze strany kontrolních orgánů

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo provést analýzu hospodaření vybrané nestátní neziskové organizace a to Magdalény, o.p.s. za vybrané období 2008 – 2010 a to na základě poskytnutých výkazů (výkaz zisku a ztráty, rozvaha a příloha k účetní závěrce). Zvláštní pozornost byla zaměřena na zdroje financování. Shrnutím je přijmutí závěrů a doporučení na základě provedené analýzy a poskytnutých informací. Cílem této práce je pomoci vedení Magdalény, o.p.s. tak, aby mohla přijmout mnou navržená doporučení vedoucích k zlepšení ekonomického fungování.

Nestátní neziskové organizace procházejí v posledních letech složitým vývojem jak z pohledu financování, kdy jsou přijímána úsporná opatření ve veřejných rozpočtech a tím dochází ke krácení dotací, tak z pohledu poskytovaných obecně veřejných služeb, které neziskové organizace na základě nedostatku financí jsou nuceni výrazně redukovat na úkor všech, kteří takto poskytované služby naléhavě potřebují. Možností pomoci ze strany státních úřadů je téměř nemožné vzhledem k omezeným kapacitám.

V první části je charakterizována obecně nestátní nezisková organizace, jejich funkce doplněná o přednosti a nedostatky související s jejich činností. V závěru první kapitoly je zmíněna typologie a některá kritéria třídění neziskových organizací. Druhá kapitola prezentuje obecně prospěšnou společnost z obecného hlediska. Zejména je popsáno založení, vznik, orgány, činnost, hospodaření a zánik obecně prospěšné společnosti. Neméně zajímavým zakončením teoretické části je financování nestátních neziskových organizací. Je zde zmíněno obecné rozdělení finančních zdrojů včetně souhrnných tabulek dotací z veřejných rozpočtů.

Druhá část obsahuje představení nestátní neziskové organizace Magdaléna, o.p.s., její historii, poslání a činnost. V další části je provedena analýza hospodaření vybrané obecně prospěšné společnosti. Provedená analýza je zaměřena na aktiva a pasiva, dále pak na rozbor nákladů a samozřejmě výnosů. Lze říci, že z pohledu financování jsou nejdůležitějším zdrojem dotace jak ze státního rozpočtu, tak i z rozpočtů kraje, obcí a samozřejmě Evropské unie. Větší prostor je věnován analýze zdrojů finančních prostředků, kterými jsou již zmíněné dotace, příjmy z vlastní hlavní činnosti obsahující zejména provoz terapeutické komunity pro drogově závislé (léčba, ubytování a další služby s tím spojené), provoz psychiatrických ambulancí a v neposlední řadě také primární prevence. Doplnková činnost je zaměřena na truhlářskou výrobu produkující jednodušší dřevěné předměty, zahradnictví (pěstování ovoce a zeleniny), pronájem nákladního auta pro potřeby stěhování a nemovitého majetku. Celkové

hospodaření za sledované období je prezentováno okomentovanou tabulkou doplněnou o grafy. Na závěr této bakalářské práce jsou přijata doporučení pro vedení Magdalény, o.p.s., která mohou pomoci efektivnějšímu hospodaření.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-802-4516-509.
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace 2008*: Aspi, 2008, 296 s. ISBN 978-80-7357-330-0.
- [3] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2011, 254 s. Účetnictví (Anag). ISBN 978-807-2636-754.
- [4] REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
- [5] REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-808-6929-255.
- [6] STEJSKAL, J. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, 272 s. ISBN 978-808-6825-557.
- [7] TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008, 185 s. ISBN 978-808-6946-795.
- [8] TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie I*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-7194-473-455-761-02.
- [9] ZÁKON č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů
- [10] ZÁKON č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (§18, ods. 8)
- [11] *Vláda České republiky: Rozbor financování nestátních neziskových organizací* [online]. [2011]. [cit. 2012-04-27]. Dostupný z WWW: < http://vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/rozbor_2009.pdf
- [12] *Vláda České republiky: Rozbor financování nestátních neziskových organizací* [online]. [2012]. [cit. 2012-04-27]. Dostupný z WWW: < http://vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/rozbor_2010.pdf

[13] *Magdaléna, o.p.s.* [online]. 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupný z WWW: <magdalena.cz>.

SEZNAM SCHÉMAT, TABULEK A OBRÁZKŮ

SEZNAM SCHÉMAT

Schéma č. 1: Organizační struktura Magdalény, o.p.s.....	34
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Srovnání podnikatelské organizace s nestátní neziskovou organizací	24
Tabulka č. 2: Dotace z veřejných rozpočtů NNO v letech 2009 - 2010 (v tis. Kč).....	28
Tabulka č. 3: Krajské dotace NNO v letech 2009 a 2010 (v tis. Kč)	29
Tabulka č. 4: Obecní dotace (bez hl.m.Prahy) NNO v letech 2009 a 2010 (v tis. Kč)	29
Tabulka č. 5: Dotace ze státních fondů NNO v letech 2009 a 2010 (v tis. Kč)	30
Tabulka č. 6: Přehled aktivních položek rozvahy (v tis. Kč)	38
Tabulka č. 7: Přehled pasivních položek rozvahy (v tis. Kč)	40
Tabulka č. 8: Náklady v letech 2008 - 2010 (v tis. Kč).....	42
Tabulka č. 9: Dotace v letech 2008 - 2010 dle poskytovatelů (v tis. Kč).....	43
Tabulka č. 10: Výnosy z vlastní činnosti v letech 2008 – 2010 (v Kč).....	45
Tabulka č. 11: Výnosy členěné dle zdrojů (v tis. Kč)	47
Tabulka č. 12: Celkové výnosy a náklady v letech 2008 – 2010 (v Kč).....	47

SEZNAM OBRÁZKŮ

Graf č. 1: Podíl dotací připadající na veřejné rozpočty v roce 2010	28
Graf č. 2: Přehled nejvýznamnějších aktivních položek v rozvaze (v tis. Kč).....	39
Graf č. 3: Podíl cizích a vlastních zdrojů v pasivech (v tis. Kč).....	41
Graf č. 4: Podíl cizích a vlastních zdrojů v pasivech.....	41
Graf č. 5: Náklady v letech 2008 - 2010 (v tis. Kč).....	43
Graf č. 6: Dotace z municipálních rozpočtů a ROP v letech 2008 - 2010 (v Kč)	44
Graf č. 7: Dotace ze státního rozpočtu v letech 2008 -2010 (v Kč)	44
Graf č. 8: Výnosy dle zdrojů z dotací (v Kč).....	45
Graf č. 9: Přehled výnosů z hlavní a doplňkové činnosti v letech 2008 – 2010 (v Kč)	46
Graf č. 10: Přehled výnosů a nákladů v letech 2008 – 2010 (v tis. Kč)	48
Graf č. 11: Výsledek hospodaření a daň z příjmů v letech 2008 – 2010 (v tis. Kč).....	48